

A Hegyi Beszéd

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: IMózes 15:6; Mikeás 6:6-8; Máté 5-7;
13:44-52; Lukács 6:36; Róma 7:7; 8:5-10

„Amikor befejezte Jézus ezeket a beszédeket, a sokaság álmélkodott tanításán, mert úgy tanította őket, mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók” (Mt 7:28-29, ÚRK).

Mózes második könyvében láthatjuk, amint Isten kivezeti Izrael népét Egyiptomból, „megkereszteli” a Vörös-tengerben, majd végigkíséri őket a pusztai vándorlás 40 évén, jeleket és csodákat téve, személyesen találkozva velük a hegyen, ahol a törvényt is adta nekik.

Máté evangéliumában pedig láthatjuk Jézust kijönni Egyiptomból, megkeresztelkedni a Jordánban, majd a Lélek kivezette a pusztaságba 40 napra, ahol Ő jeleket és csodákat tett; figyelhetjük, amint személyesen találkozik Izraellel a hegyen, megerősíti Isten korábban adott törvényét. Jézus végigjárta Izrael történelmét, eggyé vált Izraellel, és a Megváltóban teljesült a szövetség minden ígérete.

A Hegyi Beszéd a világon valaha elhangzott leghatásosabb prédikáció. Szavai nemcsak azokat érintették mélységesen, akik közvetlenül hallgatták Jézust, hanem mindenkit, aki az évszázadokon át, egészen a mi időkig hallotta az életformáló üzenetet. Azonban nem elég csak hallani, alkalmaznunk is kell! A héten ezt a beszédet fogjuk tanulmányozni (Máté 5-7. fejezet), illetve, amit Máté 13. fejezetében mondott Jézus arról, hogyan kell az életünkben *gyakorlatba ültetni* a szavait.

ALAPELVEK ÉS NORMÁK

Olvassuk át a Hegyi Beszédet Máté 5-7. fejezetében! Foglaljuk össze, hogy melyek a legfontosabb benyomások, amelyek olvasás közben értek!

„Feltételezhetően nem volt még egy olyan vallási értekezés az emberiség történelme során, amely annyi figyelmet kapott volna, mint amennyit a Hegyi Beszédnek szenteltek. Filozófusok és más aktivisták, mindenféle, nem keresztény nézőpontból – akik ugyanakkor megtagadták Jézus követését –, fejezték ki csodálatukat a jézusi etika iránt. A XX. században Mahatma Gandhi volt a Hegyi Beszéd leghíresebb nem keresztény híve” (Craig L. Blomberg: *The New American Commentary: Matthew*. Nashville, 1992, B&H Publishing Group, 22. köt., 93-94. o.).

Jézusnak ezt a beszédét igen sokféleképpen próbálták értelmezni. Vannak, akik elérhetetlenül magas morálként tekintenek rá, amely térdre kényszerít bennünket, arra ösztönöz, hogy Jézus igazságosságát igényeljük megváltásunk egyetlen reményeként, mivel mindannyian igen messze vagyunk az isteni elvárásoktól, amelyek megjelennek a prédikációban. Mások a civilizáció etikai elveiről szóló értekezésként látják, amely békére hív. Megint mások társadalmi evangéliumként tekintettek rá, mint egy hívásra, hogy emberi erőfeszítéssel hozzuk el Isten országát a földre.

Bizonyos értelemben mindannyian hozzáteszünk valamit a Hegyi Beszédhez, mivel érzékeny kérdésekben érint meg bennünket; így mindannyian a magunk módján reagálunk a tanítására. Ellen G. White ezt írja: „A Hegyi Beszédben [Jézus] igyekezett a téves nevelés okozta nézeteket eloszlatni, és hallgatóiba a helyes elképzelést ültetni országáról, saját jelleméről... Az általa tanított igazságok nem kevésbé fontosak számunkra, mint a Jézust követő sokaság számára. Nekünk is legalább annyira meg kell tanulnunk Isten országának alapelveit” (*Jézus élete*. Budapest, 1990, Advent Kiadó, 245. o.).

Így bármi mást is mondjunk róla, a Hegyi Beszéd Isten országának alapelveit fekteti le. Azt fejezi ki, hogy miben leli kedvét Isten mint a menny Uralkodója, és milyennek szeretne látni bennünket mint országának polgárait. Alapvető felhívás, hogy forduljunk el a múlandó világ normáitól és alapelveitől azokért az elvekért és normákért, amelyek az örökkévaló világhoz tartoznak (lásd Dán 7:27).

SZEMBEN ÁLL-E A HEGYI BESZÉD A TÖRVÉNNYEL?

Bizonyos keresztények úgy tekintenek a Hegyi Beszédre, mint egy új törvényre, a „Krisztus törvényére”, amely felváltotta „Isten törvényét”. Szerintük a törvénykövetés rendszere után elérkezett a kegyelem rendszere, és Jézus törvénye különbözik Isten törvényétől. Ezek a tanítások azonban a Hegyi Beszéd félreértéséből származnak.

Mit mondanak a következő szövegek a törvényről, illetőleg közvetetten arról az elképzelésről, miszerint Isten valamilyen módon lecsérélte volna a törvényt (a Tízparancsolatot) a Hegyi Beszéddel (Mt 5:17-19, 21-22, 27-28; lásd még Róm 7:7; Jak 2:10-11)?

Craig S. Keener írja a következőket: „A legtöbb zsidó ember a kegyelem összefüggésében értette a parancsolatokat...; mivel Jézus komolyabb igénnyel lépett fel a gyakorlatba ültetésük kapcsán..., semmi kétségünk nem lehet afelől, hogy Isten országa igényeit a kegyelem fényében látta (vö. Mt 6:12, 14-15; Mk 10:15; 11:25; Lk 11:4). Az evangéliumi elbeszélésben Jézus elfogadja azokat, akik megalázzák magukat és elismerik Isten jogát az uralomhoz, még ha a gyakorlatban nem is tudják elérni a célt, az erkölcsi tökéletességet (5:48). Azonban a mennyei kegyelem, amit Jézus hirdetett, nem volt azonos a cselekedetek nélküli kegyelemmel, amelyet a nyugati kereszténység többsége hirdet; az evangéliumokban Isten országának üzenete átformálja azokat, akik jámboran megragadják azt, miközben szétszúzza a gögöseket, a vallásosan és társadalmilag megelégedettek” (*The Gospel of Matthew: A Socio-Rhetorical Commentary*. Grand Rapids, 2009, William B. Eerdmans Publishing Company, 161-162. o.).

Olvassuk el 1Móz 15:6 versét! Hogyan érthető meg ebből, hogy a megváltás mindig hitből fakad?

Jézus Krisztus hite nem új hit; ugyanaz, amire az emberiség bűnbeesése óta mindenkinek szüksége van. A Hegyi Beszéd nem cserélte le a cselekedetek általi megváltást a kegyelem általi megváltásra. A megváltás mindig is kegyelemből történt. Izrael népe kegyelemből menekült meg a Vörös-tengernél, mielőtt még arra kérte őket Isten a Sínai-hegynél, hogy engedelmeskedjenek (lásd 2Móz 20:2).

A saját, Istennel és a törvényével szerzett tapasztalatunk alapján miért csak hittel nyerhetjük el a megváltást, nem pedig a törvény megtartásával?

AZ ÍRÁSTUDÓK ÉS A FARIZEUSOK IGAZSÁGA

Olvassuk el Mt 5:20 versét! Mit ért azon Jézus, hogy „*ha a ti igazságotok nem több az írástudók és farizeusok igazságánál, semmiképpen sem mehettek be a mennyeknek országába*”?

Noha a megváltás mindig is hitből volt, és a judaizmus népének is eszerint, a kegyelem vallása szerint kellett volna élnie, a törvényeskedés mégis beszűrődött közéjük, ahogy ez ma is megtörténhet olyan felekezetekben (mint például a Hetednap Adventista Egyházban is), amelyek komolyan veszik az engedelmességet. Jézus idejében sok vallási vezető (de nem mindegyik) beleesett egyfajta „rideg vallási ortodoxia hibájába... amelyből hiányzott a bűnbánat, a gyengédség vagy a szeretet”, következésképp „erőtlenné tette őket, hogy megtartsák a világot a romlástól” (Ellen G. White: *Gondolatok a Hegyi Beszédről*. 53. o.).

A pusztán külső formaságokban, különösen a mesterkéltné cselekedetekben nincs erő, hogy megváltoztassa az életet, átformálja a jellemet (Gal 5:6). Isten szemében egyedül a szeretet által munkálkodó igaz hit fogadható el, amely azután külső cselekedetekben is megnyilvánul.

Az ószövetségi időben sem az áldozat jelentette a végcél, csupán eszköz volt a cél felé vezető úton. Az az élet volt a cél, amely az Isten követésében visszatükrözte a Teremtő szeretetét és jellemét, amit az Isten előtti teljes meghajlás jellemez, annak felismerésével, hogy teljes egészében az Ő megmentő kegyelmétől függünk. A kegyesség és hit minden külső látszata ellenére az írástudók és a farizeusok közül sokan egyáltalán nem mondhatók jó példának az Isten követésében.

Mondjuk, hogy komolyan hiszünk az egyedül hit általi megváltásban; abban, hogy csakis Jézus igazsága üdvözíthet. Hogyan lehetünk mégis valóban biztosak abban, hogy nem szövik át az életünket a törvényeskedés burkolt formái?

ISTEN ORSZÁGÁNAK ALAPELVEI

Jézusnak kétségkívül az egyik legradikálisabb tanítását találjuk Mt 5:48 versében. Olvassuk el a szöveget! Hogyan kellene nekünk, bűnösöknek elélni erre a szintre?

A Hegyi Beszéd minden tanítása között ez az egyik legmeglepőbb, az egyik legvégtelenebb. Tökéletesnek lenni, amint „mennyei Atyánk tökéletes”? Mit jelent ez? A megértés kulcsa a szöveg második szava: *azért*, ami arra utal, hogy ez a szövegrész összefoglalás, utalás arra, ami korábban elhangzott. Mi hangzott el előtte?

Olvassuk el Mt 5:43-47 verseit! Miként kerülhetünk közelebb a 48. vers megértéséhez e versek által? (Lásd még Lk 6:36!)

Nem először fordul elő ilyen kijelentés a Bibliában. Mózes *harmadik könyvében* az Úr azt mondja a népének: „*Szentek legyetek, mert én az Úr, a ti Isteneitek szent vagyok*” (19:2). Lk 6:36 versében pedig ezt olvashatjuk: „*Legyetek azért irgalmasok, mint a ti Atyátok is irgalmas.*”

A szövegösszefüggés teljes egészében azt mutatja, hogy Mt 5:43-48 verseinek tanítása nem a szabályokhoz és a normákhoz való külső alkalmazkodásról szól. Ehelyett a szakasz minden elemében az emberi szeretetet állítja a középpontba, mégpedig amikor nemcsak olyanokat szeretünk, akiket mindenki képes szeretni, hanem olyanokat is, akiket egyébként a világi normák szerint nem szeretnénk (ismétlem, ez a rész Isten országának normáit mutatja be). Fontos felidézni magunkban, hogy mindebben Isten nem kér olyat, amit ne tudna beteljesíteni az életünkben. Ha a magunk képességeire hagyatkozunk, ha hagyjuk, hogy bűnös és önző szívünk uraljon bennünket, vajon képesek leszünk-e szeretni az ellenségeinket? Nem, mert nem így működik a világ. Viszont mi nem egy másik világ polgárai vagyunk?! Azt az ígéretet kaptuk, hogy ha alávetjük magunkat Istennek, akkor „*aki elkezdte bennetek a jó munkát, elvégezi Krisztus Jézus napjára*” (Fil 1:6, RÚF). Mégis hogyan végezhetne nagyobb munkát bennünk, mint amikor saját világunkban formál át bennünket, hogy úgy szeressünk, ahogyan Ő szeret?

Mennyiben lenne már most más az életünk, ha képesek lennénk szeretni az ellenségeinket?

április 14.

A MENNYEI IGE BEFOGADÁSA

Nem a hegy volt az egyetlen hely, ahol Jézus prédikált. Izrael minden részén hirdette ugyanazt az üzenetet a mennyek országáról. *Máté evangéliuma* a 13. fejezetben beszámol egy alkalomról, amikor Jézus egy hajóból tanított, miközben „az egész sokaság pedig a parton áll vala” (Mt 13:2). Jézus ekkor példázatokot mondott, mégpedig azért, hogy hangsúlyozza: nem elég az Igét hallgatni, alkalmazni is kell azt a saját életünkben.

Olvassuk el Mt 13:44-52 verseit! Hogyan segítenek megérteni ezek a példázatok, hogy miért különösen fontos alkalmazni a saját életünkben, amit Jézus a Hegyi Beszédben kijelentett?

Az első két történetben két jelentős mondanivalóra kerül a hangsúly. Mindkettőben kifejeződik az elszakadás gondolata, hogy valaki megszabaduljon a meglévő dolgaitól, valami új megszerzése miatt – legyen az elásott kincs a földben vagy igazgyöngy. Másik kulcspontja a történeteknek, hogy mindkét ember hatalmas értéket tulajdonított annak, amit talált.

Mindkét történetben elment a főszereplő, és eladta mindenét, amije volt, hogy megszerezze a kincset. Mi ugyan nem vásárolhatjuk meg a megváltást (Ézs 55:1-2), félreérthetetlen a példázatok lényege: semmi nincs ezen a földön, ezen a világon elég értékes ahhoz, hogy ne lenne érdemes elveszíteni azért, amit helyette kapunk. Életünkre alkalmazva mindazt, amit Isten kér tőlünk: döntenünk kell, hogy elkülönítjük magunkat a világ, a test dolgaitól, és hagyjuk, hogy Isten Lelke töltsen be az életünket a világ dolgai helyett (lásd Róm 8:5-10)! Persze vannak ennek nehézségei, hiszen meg kell halni az énünknek és fel kell vennünk a saját keresztünket. Azonban, ha eközben azt tartjuk szem előtt, milyen kincseket ígért Isten számunkra, hogy miért érdemes mindezt megtenni, minden motivációt megkapunk, ami ehhez a döntéshez elengedhetetlen.

Olvassuk el Mt 13:47-50 verseit! Ez szintén az elkülönülésről szól. Hogyan segít az első két példázat elkülönülésről szóló mondanivalója megértenünk azt, mi történik a harmadikban?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1990, Adventi Kiadó, „a Hegyi Beszéd” című fejezet, 244-258. o.; *Gondolatok a Hegyi Beszédről*.

Mt 13:44-46 példázatainak szereplői valami nagyon értékes dolgot találnak. A szövegösszefüggés adott, főleg Jézus harmadik példabeszéde után (Mt 13:47-50). Amit ez az ember talál, maga az igazság, amely az örök életre visz, szemben a pusztulással, a „tüzes kemencével”. Mindezt fontos tudni, különösen a mi korunkban, amikor legjobb esetben is maradi dolognak tartják az „igazságot”, máskor pedig egyenesen a legveszélyesebbnek. Sajnálatos módon ezt a hamis elképzelést sok keresztény is magáénak vallja. Ugyanakkor a két példázat üzenete nem csupán annyi, hogy létezik az igazság, hanem hogy az igazság örök életre szóló változást fog eredményezni minden ember életében. És ezen nem kellene meglepődnünk. A Biblia az abszolút igazság talaján hirdeti üzenetét. Jézus maga mondja: „*Én vagyok az út, az igazság és az élet, senki sem mehet az Atyához, hanemha énáltalam*” (Jn 14:6). Ha ez nem az abszolút igazság kijelentése, akkor mi? Éppen ezért természetes, ahogy az igazság ismeretének nagy tudója, Pál is mondja: „*töredékes az ismeretünk*” (1Kor 13:9, ÚRK), sok mindent nem tudunk. Már Pál „töredékes” szava is arra utal, hogy többet kell tudnunk az igazságról, arról az igazságról, amely a szó szoros értelmében elkülönít bennünket az örök életre vagy az örök elmúlásra. Örök életre, örök elmúlásra? Mi lehetne ennél abszolútabb?

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. Milyen lenne a világ, ha mindenki követné a Hegyi Beszédben elhangzott alapelveket?
2. A Galileai-tenger látványa tárult fel a szemek előtt, amikor Jézus a bölcs és a balga építő példázatát mondta (Mt 7:24-27). A száraz évszakban alig lehetett különbséget tenni a sziklás és a homokos részek között, így ha valaki ilyenkor házat épített a homokon, könnyen azt hihette, hogy kőre húzza fel az építményt. Amikor azonban jöttek az esők, a homok engedett a víznek, a ház pedig összedőlt. Jézus azokat hasonlítja a bolond emberhez, akik bár hallják az Igét, mégsem cselekszenek a hallottak szerint. Miként mutatkozik meg az élet viharában, hogy sziklára vagy homokra építettük az életünket? Hogyan épülhet életünk olyan alapra, amely a legnehezebb próbák között is stabil és erős marad?

PÁSKULYNÉ KOVÁCS ERZSÉBET: LEGNAGYOBB A SZERETET

Hányszor voltam már
akaratos, dühös
magamra, másokra is,
és mégis készülök
a Mennyekbe, hisz
ígéretem van, hogy
oda mehetek, mert
nem az én érdmem,
hanem Isten készített
nekem ott helyet.

- Én meg hiszem, hogy
a kegyelem mindennél
nagyobb! Hiába vagyok
akaratos, ez valahogy
emberi természet,
és átalakul majd,
mire odaérek.

- Persze, igyekszem
elhagyni a rosszat,
nem örülök már
semmilyen gonosznak!

- Csendes szívvel igyekszem élni:
kérem Istent,
segítsen cserélni
szívet egy jobbra,
olyanra, amelyik szeret,
mert a legnagyobb
a szeretet!